

РЖИЩІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ БУДІВНИЦТВА ТА ЕКОНОМІКИ

СИЛАБУС навчальної дисципліни «УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ»

Спеціальність 051 Економіка
Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Освітньо-професійна програма	Економіка підприємства
Рівень освіти	Фахова передвища
Освітньо- професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Статус навчальної дисципліни	Професійної підготовки
Семестр	VI (на базі неповної загальної середньої освіти)
Обсяг дисципліни (кредити ЄКТС/загальна кількість годин)	3 кредити ЄКТС/ 90 годин
Мова викладання	Українська
Що буде вивчатися (предмет навчання)	Предметом вивчення дисципліни “Управління витратами” є методи і напрямки мінімізації витрат, що сприяє підвищенню економічної та фінансової ефективності діяльності підприємства
Чому це цікаво/потрібно вивчати (мета)	Метою викладання навчальної дисципліни є формування системи знань у сфері управління ресурсами і витратами згідно з існуючим законодавством в умовах ринкової економіки; ознайомлення з реалізацією досвіду в Україні та за її межами для подальшого використання його у практичній діяльності
Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)	В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач фахової перед вищої освіти повинен володіти такими компетентностями: - Здатність до фундаментального аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів. Вміння виявляти, аналізувати і структурувати проблеми підприємства і розробляти рішення. - Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. - Здатність діяти відповідально та свідомо. - Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо

	<p>створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Здатність застосовувати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності. - Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва, торгівлі та біржової практики з урахуванням ризиків. - Здатність використовувати знання, уміння й навички в галузі теорії й практики економіки підприємства та підприємницької діяльності. - Здатність оптимізувати зміст прогнозів і планів склад показників та методів їх обчислення. Здатність проектувати та удосконалювати систему планування і контролю діяльності підприємства. - Здатність за допомоги сучасного методичного інструментарію проводити оптимізацію структури капіталу, матеріальних та фінансових потоків підприємства. - Здатність визначати напрями розвитку підприємства, здійснювати пошук засобів їх реалізації. Здатність прийняття ефективних управлінських рішень.
<p>Чому можна навчитися (результати навчання)</p>	<p>Як результат вивчення навчальної дисципліни студенти повинні знати:</p>

- теоретичні основи управління ресурсами і витратами;
- основі складові, принципи і функції управління витратами та їх взаємодію;
- склад і характеристику витрат і напрямки їх формування;
- різновиди та характеристику центрів відповідальності витрат;
- поняття, види та методику калькулювання витрат;
- сутність та структуру планування витрат та методику його розрахунку;
- практичне значення обліку та аналізу витрат на підприємстві;
- методологію розрахунку собівартості продукції (послуг);
- розрізняти напрямки контролю в управлінні витратами та їх специфіку;
- технологію прийняття господарських рішень у системі управління витратами;
- основні вимоги до управління витратами та забезпечення якості продукції (послуг);

уміти:

- розуміти та оцінювати складну систему принципів та методів управління витратами;
- розрізняти витрати за структурою та характером реагування;
- проводити планування, нормування і прогнозування витрат ;
- аналізувати ключові проблеми регулювання витрат підприємства;
- обґрунтовувати необхідність обліку і калькулювання собівартості за напрямками витрат;
- проводити розрахунки собівартості продукції (послуг) для максимізації прибутку підприємства;
- виконувати облік та аналіз витрат за місцями їх виникнення та відхиленням від центрів витрат;
- розуміти методику управління різними видами витрат підприємства;
- розробляти методичні підходи до системного управління витратами на сучасних аграрних підприємствах;
- застосовувати заходи щодо ефективності проведення контролю за управлінням витратами;
- обґрунтовувати напрямки та методи організації прийняття господарських рішень у системі управління витратами;

	<ul style="list-style-type: none"> - виконувати різноманітні завдання для аналізу та оптимізації управління витратами й ефективності виробництва; - визначати витрати на забезпечення якості продукції (послуг); - володіти методикою комплексного управління витратами у сучасних ринкових умовах в Україні.
<p>Навчальна логістика</p>	<p style="text-align: center;">Зміст дисципліни:</p> <p>Теми аудиторних занять:</p> <p>Тема 1. Вступ. Теоретичні засади управління ресурсами і витратами в сучасній економіці.</p> <p>Тема 2. Витрати виробництва та підприємницький прибуток.</p> <p>Тема 3. Система управління витратами та її елементи.</p> <p>Тема 4. Облік і аналіз витрат за місцями і центрами відповідальності.</p> <p>Тема 5. Закономірності та чинники формування витрат.</p> <p>Тема 6. Методологія обчислення собівартості продукції, робіт, послуг.</p> <p>Тема 7. Калькулювання в системі управління витратами.</p> <p>Тема 8. Методи цільового формування, структурного аналізу та зниження витрат.</p> <p>Тема 9. Нормування, контроль та прогнозування витрат. Стимулювання економії ресурсів.</p> <p>Тема 10. Аналіз системи “витрати – випуск – прибуток” як інструмент обґрунтування виробничо-маркетингових рішень.</p> <p>Тема 11. Завантаження операційної системи за критерієм витрат.</p> <p>Тема 12. Мінімізація витрат на створення і зберігання виробничих запасів.</p> <p>Теми практичних занять:</p> <p>Пр. №1. Класифікація та визначення структури витрат. Розв’язання виробничих ситуацій, пов’язаних з прийняттям рішень щодо явних та неявних (альтернативних) витрат.</p> <p>Пр. №2. Семінарське заняття. Прийняття управлінських рішень у системі управління витратами.</p> <p>Пр. №3. Характеристика центрів відповідальності різних рівнів. Розв’язання завдань, пов’язаних з диференціацією витрат на прикладі підприємства.</p> <p>Пр. №4. Семінарське заняття. Поведінка змінних і постійних витрат під час змін обсягу діяльності підприємства.</p> <p>Пр. №5. Складання кошторису витрат за окремими статтями. Обчислення собівартості основних видів продукції рослинництва, тваринництва; обслуговуючих підприємств, промислових виробництв.</p> <p>Пр. №6. Калькуляція продукції сільськогосподарського підприємства (заняття-екскурсія).</p>

	<p>Пр. №7. Визначення цільової собівартості за вхідними показниками. Аналіз і оцінка витрат за функціями.</p> <p>Пр. №8. Обчислення планових витрат на фактичний обсяг виробництва продукції. Визначення результатів діяльності підрозділу за показниками витрат.</p> <p>Пр. №9. Визначення маржинального прибутку та точки беззбитковості виробництва у натуральному та готівковому обсягах.</p> <p>Пр. №10. Визначення оптимального рівня витрат ресурсів у системі управління виробничими запасами.</p>
Семестровий контроль, екзаменаційна методика	Екзамен, тестування.
Методи навчання	<ul style="list-style-type: none"> - вербальні/словесні (лекція, пояснення, розповідь); - наочні(ілюстрація, демонстрація); - практичні(практичні заняття); - пояснювально-ілюстративний.
Пререквізити	Міждисциплінарні зв'язки: "Економіка підприємства", "Статистика", "Бухгалтерський облік", "Економічний аналіз"
Постреквізити	<p>Результатом вивчення навчальної дисципліни є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Вміти проводити науково-методологічні дослідження діяльності підприємства, аналіз та оцінку використання його потенціалу в досягненні цілей. - Вміти розробляти методику техніко-економічних розрахунків потреби в ресурсах, рівня їх використання та результатів діяльності. - Вміти проводити комплексний економічний аналіз діяльності підприємства в умовах ризику та невизначеності. - Вміти розробляти та обґрунтовувати господарські рішення щодо підвищення конкурентоспроможності та ефективності функціонування підприємства. - Вміти здійснювати контроль за ефективністю використання ресурсів і досягненням поставлених завдань. - Здатність визначати, аналізувати та оптимізувати бізнес-процеси, оцінювати їх вартість за допомогою коректно сформованої системи показників. - Здатність прогнозувати динаміку змін якості товарів при просуванні товару за допомогою сучасних методів математичного моделювання. Здатність аналізувати та обробляти аналітичні дані для прийняття управлінських рішень щодо проведення біржових операцій. - Здатність проводити факторний аналіз використання ресурсів. Здатність перевіряти додержання нормативних параметрів продуктивності використання ресурсів і формування собівартості продукції. - Здатність аналізувати і оцінювати ризики, здійснювати заходи щодо їх оптимізації; оцінювати ефективність використання ресурсів для мінімізації економічних втрат.

<p>Рекомендовані навчально-методичні матеріали для вивчення навчальної дисципліни</p>	<p><u>Основна література:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV зі змінами та доповненнями. 2. Артамонова Н.С., Акулюшина М.О. Управління витратами : навч. посіб. – Київ : Центр навчальної літератури, 2018. – 116 с. 3. Атамас П.Й. Управлінський облік : навч. посіб. – Київ : Центр навчальної літератури, 2016. – 440 с. 4. Кузьмін О.Є. Управління витратами на підприємствах : навч. посіб. / О.Є. Кузьмін, О.Г. Мельник, У.І. Когут. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2014. – 244 с. 5. Маренич Т.Г. Контролінг : навч. посіб. – Харків : ХНТУСГ, 2015. – 138 с. 6. Огійчук М.Ф. та ін. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами : підручник / М.Ф. Огійчук, Л.О. Сколотій, М.І. Беленкова та ін. – 7-ме вид., перероб. і допов. – Київ : Алерта, 2016. – 1040 с. 7. Школьник І. О. Фінансовий аналіз : навч. посібник. / І. М. Боярко, О. В. Дейнека та ін. – Київ : Центр учбової літератури, 2016. – 368 с. <p>Інтернет-ресурси:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon.rada.gov.ua/ 2. Державна податкова адміністрація України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.sta.gov.ua/ 3. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/ 4. Нормативні акти України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nau.kiev.ua/ 5. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17
<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>Навчально-методичний комплекс дисципліни, особистий конспект лекцій, презентації, відео, інструкційні карти для виконання практичних занять, робочий зошит для виконання практичних занять.</p>
<p>Семестровий контроль, критерії оцінювання</p>	<p>Форма семестрового контролю – залік, екзамен.</p> <p>Контроль успішності студентів складається з поточного та підсумкового контролю. Підсумковий контроль здійснюється після вивчення усіх тем, передбачених змістовими розділами відповідного семестру під час здачі заліків за графіком навчального процесу. Для оцінювання успішності студентів використовується п'ятибальна система.</p> <p>Критерії оцінювання:</p> <p>Відмінно ("5") - Студент опрацював цілий курс згідно програми, оперує основними поняттями та вміє їх застосовувати на практиці, здобув компетенції, знання та вміння, розв'язує завдання високого рівня складності.</p> <p>Добре ("4") - Студент опановує 80–90 % курсу згідно</p>

	<p>програми, оперує більшістю основних понять та може їх застосувати на практиці, здобути окремі компетенції, знання та вміння, розв'язує завдання середнього рівня складності.</p> <p>Задовільно ("3") - Студент опанує 60-70% основного курсу згідно програми, оперує окремими основними поняттями та може їх застосувати на практиці, здобути окремі компетенції, знання та вміння, розв'язує завдання середнього рівня складності з незначними помилками.</p> <p>Незадовільно ("2") - Студент опанує 60% основного курсу згідно програми, оперує окремими основними поняттями та може їх застосувати на практиці, здобути окремі компетенції, знання та вміння, не розв'язує завдання середнього рівня складності з допомогою лектора.</p>
<p>Політика навчальної дисципліни</p>	<p>1. Політика про академічну доброчесність:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дотримання норм Конституції України та чинного законодавства України; - дотримання загальнонавчальних етичних норм поведінки; - самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю; - досягати визначених для відповідного рівня освіти результатів навчання; - повагу до педагогічних, науково-педагогічних працівників та інших співробітників коледжу; - нести відповідальність за порушення академічної доброчесності; - поважати честь і гідність інших осіб, навіть, якщо їх погляди відрізняються від Ваших. <p>2. Комунікаційна політика</p> <p>Здобувачі фахової передвищої освіти повинні мати активовану пошту коледжу. Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на особисту електронну пошту викладача.</p> <p>3. Політика щодо оскарження оцінювання</p> <p>Якщо здобувач фахової передвищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може опротестувати виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.</p> <p>4. Відвідування занять</p> <p>Для здобувачів фахової передвищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в заходах коледжу, академічна мобільність, які необхідно підтверджувати документами. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач фахової передвищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням з керівником курсу</p>
<p>Викладач(і)</p>	<div style="display: flex; align-items: center;"> <div> <p>Тетяна Ткаченко Посада: викладач</p> </div> </div>

	Кваліфікаційна категорія: “спеціаліст другої категорії” Портфоліо викладача: Портфоліо Ткаченко Т.М. E-mail: tkschenkoostapenko1512@gmail.com
Лінк на дисципліну	https://drive.google.com/drive/folders/1krf5EF8fKVqo81s-3htS2PHD4SX3ekyV?usp=drive_link

Заступник директора
з навчальної роботи

Марія ПРОДАЙ

Розробник
ТКАЧЕНКО

Тетяна